

ДО

44-ТОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

На вниманието на:

КОМИСИЯТА ПО ВЪТРЕШНА СИГУРНОСТ И
ОБЩЕСТВЕН РЕД

КОМИСИЯТА ПО КУЛТУРАТА И МЕДИИТЕ

КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

НАРОДНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА 44-ТО НАРОДНО
СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРСКИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

ОТ „ОБЕДИНЕНИ РОДИТЕЛИ“

Относно:

Законопроект за допълнение на Закона за защита на
личните данни № 054-01-47/28.05.2020г.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

На 28 май 2020 г., група народни представители, са внесли Законопроект за допълнение на Закона за защита на личните данни. Макар неговите цели да са насочени основно към борба с дезинформацията, считаме, че законопроектът засяга по непропорционален и противоконституционен начин основни права и свободи на гражданите. Избраният законодателен подход няма да доведе до желанния резултат и поради това ви молим законопроектът да бъде отхвърлен. Прилагаме следните аргументи:

I. По отношение на предложения § 1, с който се създава нов чл. 25п:

- (1) Всички собственици на интернет сайтове, онлайн платформи, профили в социалните мрежи и онлайн блогове, следва да оповестяват на видно място на интернет сайтовете, онлайн платформи, профили в социалните мрежи и онлайн блогове информация за себе си, в качеството си на администратора на лични данни:
1. За физическо лице: три имена, адрес или телефон и електронна поща за контакт с администратора.
 2. За юридическо лице: наименование, ЕИК или идентификатор на регистрация на чуждестранно дружество, име на представляващия на юридическото лице, лице за контакт в случай че е различно от представляващия, адрес, телефон и електронна поща за контакт.
- (2) В случай, че информацията по ал. 1 не е оповестена или не отговаря на действителността, за администратор на обработваните лични данни се счита доставчикът на домейна, собственикът на платформата, социалната мрежа или блога, освен ако последните не предоставят информация, от която да е виден собственика на домейна.
- (3) При промяна на собствеността върху интернет сайтове, онлайн платформата, профила в социалните мрежи или онлайн блогове, промяната следва незабавно да бъде отразена, така че да бъде поддържана актуална информация по чл. 1 от настоящия член.

1. Направеното предложение включва лица, които изобщо не са администратори на лични данни.

Законопроектът неправилно приравнява самият собственик на интернет сайт (който може да е и физическо лице), профилите в социалните мрежи и онлайн блоговете на администратор на лични данни. Тези лица могат изобщо да не събират и обработват лични данни. Даже напротив, в повечето случаи именно техните данни са обработвани и събирани. Смесването на информация, която се създава от едно лице (съдържанието публикувано в профила или блога/сайта) и тази, която се събира като лични данни, е принципно неправилно и би могло да доведе до редица проблеми и противоречия. Въвеждането на задължение за собствениците на блогове и профили в социалните мрежи обаче, противоречи и на правото на неприкосновеност на личния живот. Не всеки онлайн потребител желае да бъде открит. Това важи особено за социалните мрежи. Вменяването на задължение за предоставяне на подробна информация за потребителя и контакт с него, без оглед на засягането на права или интереси на гражданите и юридическите лица от този профил, е непропорционално и необосновано.

Нещо повече, социалните мрежи facebook, twitter, instagram и други, позволяват създаването на профили на деца над 13 годишна възраст, с разрешение на техните родители. Задължението за оповестяване на **три имена, адрес или телефон и електронна поща** на тези потребители, изобщо не държи сметка за тяхната лична защита и техните лични данни, като е в състояние да изложи всички тях, особено когато са деца, на необосновани опасности, свързани с киберпрестъпления и заплахи в интернет, но и извън него, защото така всяко лице ще може да бъде идентифицируемо и откриваемо. Подобна възможност е изключително притеснителна, противоречи на специалните правила за деца, заложи в ЗЗЛД и необосновано приравнява тези лица на администратори на лични данни, като напротив – те са субекти на лични данни.

2. Направеното предложение е в противоречие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО и ще доведе до вътрешно противоречие със Закона за защита на личните данни

Считаме, че вмененото задължение за всички, посочени в чл. 25п, ал. 1 изброени субекти, създава вътрешно противоречие със самия Закон за защита на личните данни (ЗЗЛД) и пряко противоречи на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица, във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните), тъй като както вече отбелязахме, не всички посочени лица имат качество на администратори на лични данни, а отделно законопроектът разширява напълно неоснователно понятието „лични данни“ като включва данни на юридически лица. Това противоречи на понятието по смисъла на чл. 4, т. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679, според което „лични данни“ означава всяка информация, свързана с идентифицирано физическо лице или физическо лице, което може да бъде идентифицирано („субект на данни“); физическо лице, което може да бъде идентифицирано, е лице, което може да бъде идентифицирано, пряко или непряко, по-специално чрез идентификатор като име, идентификационен номер, данни за местонахождение, онлайн идентификатор или по един или повече признаци, специфични за физическата, физиологичната, генетичната, психическата, умствената, икономическата, културната или социална идентичност на това физическо лице. „Същевременно, законопроектът влиза в противоречие и със съображение 14 от Регламента, в което изрично е посочено, че **„Настоящият регламент не обхваща обработването на лични данни, които засягат юридически лица, и по-специално предприятия, установени като юридически лица, включително наименованието и правната форма на юридическото лице и данните за връзка на юридическото лице.“**

В случаите, в които лица събират и обработват лични данни, за тях важат останалите правила в ЗЗЛД и в Регламента и по-специално правилата, посочени в чл. 13, § 1 и чл. 14, § 1 от Регламента и принципите за свеждане на данните до минимум, принципите за необходимост и пропорционалност на обработваните данни, които са публично оповестени за физическо лице. На първо място, приравняването на администратори на лични данни по силата на закона на лица, които имат профил в социална мрежа или блог и т.н., и на второ място вменяването на изискване да предоставят лични данни като три имена, телефон или адрес и електронна поща, представлява „дописване“ на Регламента, което е недопустимо. Същевременно, и в сега действащото

законодателство има изискване за администраторите да поддържат актуална информация за контакт, но то не съдържа информацията посочена в предложението и ще доведе отново до конфликт с правна норма от по-висша степен, а именно с Регламент на Европейския съюз.

Направеното предложение въвежда и изцяло нова дефиниция за администратор на лични данни, която противоречи на чл. 4, т. 7 от Регламента, което отново води до колизия с правото на Европейския съюз. Не може наличието или липсата на информация за едно лице, да определя качеството му на администратор. Не е допустимо отговорността на администраторът да зависи от това, дали е оповестена информацията, посочена от вносителите, или не. Ето защо, считаме, че избраният законодателен подход е изначално и принципно погрешен.

3. Направеното предложение въвежда задължения, които вече съществуват в други закони, а освен това не е в съответствие със съществуващи законодателни актове

От законопроекта не е ясно, дали с предложеният чл. 25п, ал. 2 се цели прехвърляне на отговорността за обработването на личните данни на длъжностното лице по защита на данните (DPO), както е посочено в мотивите. Направеното предложение обаче, не постига тази цел, но дори и тя да е желана със законопроекта, данните за контакт на т.нар. DPO са оповестени по силата на чл. 13 и чл. 14 от Регламента, който е пряко приложим.

Същевременно, данните посочени в предложението чл. 25п, ал. 3 са задължителни за оповестяване по силата на Закона за мерките срещу изпиране на пари, който урежда задължението за оповестяване на действителния собственик на юридическите лица. Има специална разпоредба със сходен характер, която касае оповестяването на действителния собственик на доставчиците на медийни услуги по реда и на Закона за задължителното депозиране на печатни и други произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги.

По-нататък, предложението по чл. 25п, ал. 3 не отговаря и на специалните норми в Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, в който е посочено вече изрично коя информация следва да е публична и коя не по

отношение на търговците и ЮЛНЦ, като тя се разминава с предложението направено в чл. 25п, ал. 3 и то не е съобразено с този закон.

Така някои елементи от законопроекта повтарят вече съществуващи законови положения и то в закони, които уреждат предметно съответните обществени отношения, като посочването им повторно в ЗЗЛД е необосновано.

II. По отношение на § 2, с който се предлага създаването на чл. 25р:

- (1) Лицата по чл. 1 от чл. 25п, или съответно лицето по ал. 4 на чл. 24п, носи отговорност за законността при обработване на лични данни и разпространяване на дезинформация в интернет средата чрез публикувани на собствения от него интернет сайт, платформа, профил в социална мрежа или интернет блог.
- (2) Комисията за защита на личните данни осъществява надзор за дейността по чл. 1 от настоящия член.
- (3) В случай на установено нарушение законността при обработване на лични данни или разпространяване на дезинформация в интернет средата, Комисията за защита на личните данни подава искане до председателя на Софийския районен съд да разпорежи всички предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, да спрат достъпа до съответните интернет страници.
- (4) Председателят на Софийския районен съд или оправомощен от него заместник-председател се произнася по искането в срок до 72 часа от постъпването му.
- (5) Съдебното разпореждане се публикува на интернет страницата на Комисията за защита на личните данни в деня на получаването му. Предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, са длъжни да спрат достъпа до съответните интернет страници в срок до 24 часа от публикуване на разпореждането на съда.

1. Направеното предложение противоречи на чл. 39, чл. 40 и чл. 41 от Конституцията, на чл. 6 и на чл. 10 от Европейската конвенция за правата на човека, като непропорционално накърнява основни права на гражданите и по същество представлява цензура.

Наред със защитата на личните данни, напълно извън обхвата на Закона за защита на личните данни и извън компетенциите на Комисията, към тях се вмения необосновано правомощието за следене за „разпространяване на дезинформация в интернет средата“. Подобно смесване обаче е неприемливо, защото вменияването на правомощието на орган на изпълнителната власт, да може да прави преценка коя информация е действителна и коя не, както и да може едностранно да иска спиране на достъпа до средства за масова информация, сайтове, интернет платформи, онлайн платформи, профили в социалните мрежи и блогове, по същество представлява цензура, която изрично е забранена по силата на Конституцията.

Така, без събиране на данни, проверка на факти и изслушване на страни и без даване на възможност на защита на засегнатите лица, законопроекът непропорционално накърнява правото на изразяване на мнение, свободата на печата и другите средствата за масова информация и правото на търсене, получаване и разпространяване на информация, поради което противоречи пряко както на Конституцията, така и на чл. 10 от Европейската конвенция за правата на човека (ЕКПЧ).

Според чл. 40, ал. 2 от Конституцията спирането и конфискацията на печатно издание или на друг носител на информация, се допускат само въз основа на акт на съдебната власт, когато **се накърняват добрите нрави или се съдържат призови за насилствена промяна на конституционно установения ред, за извършване на престъпление или за насилие над личността**. Дезинформацията не попада в нито едно от тези основания, които са изчерпателно посочени. Освен това, актът на съдебна власт следва да е постановен в редовно заседание пред компетентен съд по реда съдопроизводствените правила, който да установи дали действително е налице нарушението, констатирано от административния орган в случая от Комисията за защита на личните данни. Предложеният законопроект напълно се отклонява от това принципно правило като противоречи на правото на справедлив съдебен процес по смисъла на чл. 6 ЕКПЧ и изцяло

лишава лицата от възможност за защита или от възможност за обжалване на разпореждането на председателя на СРС пред редовен съд.

2. И по отношение на § 2 от законопроекта, предложението противоречи на правото на Европейския съюз и „дописва“ регламента и изрично посочените в него правомощия на КЗЛД

Предложението, направено в чл. 25р, ал. 1 и 2 разширява необосновано правомощията на КЗЛД, които са посочени изчерпателно в чл. 58, § 1, 2 и 3 от Регламента. Вменяването на подобно правомощие, на който и да е държавен орган, който да може да определя една информация като вярна или невярна и само на това основание да може да иска свалянето на сайтове, блогове, платформи и дори на профили в социалните мрежи е напълно недопустимо. Реализирането на подобно правомощие на практика е и неизпълнимо, тъй като никой държавен орган няма капацитета да проверява всеки профил в социалните мрежи, всеки блог, сайт или платформа и цялото съдържание, което се качва на тях. Подобна възможност би могла да доведе до недопустима репресия, която напълно ще задуши свободата на словото в България по противоконституционен начин, в пълен разрез и с правото на Европейския съюз.

III. По предложения § 3, с който да се въведе дефиниция за дезинформация, според която:

„Дезинформация в интернет среда“ е разпространение чрез социални мрежи, интернет сайтове или по друг начин в интернет средата, чрез интернет страници, достъпни от територията на Република България, на публикация, която съдържа невярна информация, засягаща физически или юридически лица“

1. Предложената дефиниция представлява възможност за налагане на цензура

Направеното предложение на практика дава възможност държавата да може да определи коя информация е истина и коя не, по собствена субективна преценка на отделни лица с властови правомощия в лицето на КЗЛД и председателя на Софийския районен съд. Всъщност се скрепява

задължение за публикуване единствено и само на истината и на никаква информация, която може да съдържа „невярна информация“. Така със законопроекта се въвежда пълен монопол над истината, без да се държи сметка дали невярната информация е с вредоносен характер и дали засяга права и законни интереси на гражданите, тоест дали попада в основанията за ограничаване на правото на изразяване изчерпателно изброени в чл. 39, ал. 2 от Конституцията и в чл. 10, т. 2 ЕКПЧ. Така например, една информация може да е невярна и да засяга репутацията на лицата, но чл. 146-148 Наказателния кодекс предвижда криминализиране на деянията обида и клевета и лицата могат да се защитят по този ред. Не всяка невярна информация засяга правата на лицата. Същевременно е възможно една информация, която според даден държавен орган да е „невярна“ пряко или косвено да засяга физически и юридически лица. Тази информация на първо място може и да е вярна, на второ дори да ги засяга, в законопроекта не е посочено нито как, нито дали са накърнени техни права и интереси.

2. Предложената дефиниция напълно се различава от дефиницията на Европейската комисия

Според Европейската комисия „под „дезинформация“ се разбира **доказуемо** невярна или подвеждаща информация, която се създава, представя и разпространява с **цел** да се извлече икономическа изгода или съзнателно да се въведе в заблуждение обществеността, като последиците от това могат да бъдат в ущърб на обществения интерес. В ущърб на обществения интерес са заплахи за демократичните политически процеси и за процесите на формиране на политика, както и за общественото благо — като защита на здравето на гражданите на ЕС, защита на околната среда и сигурността. Съобщаването за грешки, сатирата и пародията, както и ясно разпознаваеми политически мотивирани новини и коментари не се смятат за дезинформация.”¹

Предложената от Европейската комисия дефиниция обаче, не влече непременно санкционен характер във всички свои проявления, а напротив. В Съобщението относно европейски подход за борба с дезинформацията, разпространявана онлайн се акцентира върху ключовата

¹ Вж. Съобщение относно европейски подход за борба с дезинформацията, разпространявана онлайн COM(2018) 236.

роля на гражданското общество и частния сектор (особено платформите на социални медии) в борбата с дезинформацията. Санционната власт на държавата е крайна мярка, която е допустима единствено при съобразяването на другите конкурентни ценности и най-вече на правото на изразяване и на правото на информация.

Предложенията законопроект не взима предвид тези ценности, не следва единния европейски подход и приемането му ще доведе до редица критики от страна на Европейската комисия, както и отделно до дела пред Европейския съд по правата на човека. В този смисъл, направеното предложение противоречи и на международните актове в рамките на Съвета на Европа и на Европейския съюз.

Нещо повече, предложената дефиниция изобщо не държи сметка, че е възможно тази „невярна информация“ да представлява непреднамерена грешка, сатира или пародия, като Европейската комисия изрично посочва, че всички те, както и ясно обозначените като такива политически мотивирани новини и коментари, не се смятат за дезинформация. Законопроектът напълно погрешно смесва тези основни понятия, поради което предложената дефиниция дава възможност за саморазправа с политически опоненти и дори с хора, които са си направили просто шега с властта и със силните на деня.

IV. Заключение

В заключение, като граждани на Република България, родители на деца, родени и растящи в България, част от днешния мобилен глобален свят, разбираме изключително добре проблемите, свързани с дезинформацията в интернет, с т.нар. „фалшиви новини“ и със заплахите в онлайн пространството, особено за децата и младите хора. Същевременно считаме, че предложеният законопроект не е в състояние да преодолее нито една от тези заплахи. Повратно и противоречиво с правото на Европейския съюз и с Конституцията, законопроектът борави произволно и разширително по недопустим начин с термина „дезинформация“. Законопроектът предлага подход за борбата с нея, който е несъвместим с основаните права на гражданите, чието структурно и систематично място изобщо не може да бъде заложено в Закона за защита на личните данни и което е в състояние да доведе до пълна репресия и онлайн цензура.

УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Въз основа на изложените аргументи, Ви молим да отхвърлите така предложения Закон за допълнение на Закона за защита на личните данни, тъй като противоречи на Конституцията, на самия Общ регламент за защита на личните данни, на редица други закони и по същество допуска цензура.

С уважение,

„ОБЕДИНЕНИ РОДИТЕЛИ“

Obedineniebg@gmail.com

Списък на групите, членуващи в неформалното родителско обединение с общото наименование „ОБЕДИНЕНИ РОДИТЕЛИ“:

1. „БЪЛГАРСКИЯТ РОД ОБЕДИНЕН ЗА ДЕЦАТА“
2. НГИ „ГРАЖДАНИ В ЗАЩИТА НА СЕМЕЙСТВОТО И ДЕЦАТА“
3. „ДА ЗАПАЗИМ БЪЛГАРСКОТО СЕМЕЙСТВО“
4. „НАЦИОНАЛНА ГРУПА ЗА ДЕЦАТА И СЕМЕЙСТВАТА НА БЪЛГАРИЯ“
5. НГИ „СИСТЕМАТА НИ УБИВА“
6. „РАЗГРАД Е ПРОТИВ ВМЕШАТЕЛСТВОТО В СЕМЕЙСТВАТА“
7. „ИНФОРМИРАНИ РОДИТЕЛИ“
8. „НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ ЗА ЗАКРИЛА НА БЪЛГАРСКИТЕ ДЕЦА И СЕМЕЙСТВА“
9. „ЗА НАЦИОНАЛНОТО ДОСТОЙНСТВО“
10. „БЪЛГАРСКИЯТ РОД ОБЕДИНЕН ЗА ДЕЦАТА – СМОЛЯН“
11. „БЪЛГАРСКИЯТ РОД ОБЕДИНЕН ЗА ДЕЦАТА – БЛАГОЕВГРАД“ 1
12. „ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ БЛАГОЕВГРАД“ 1
13. „ПРОТЕСТИ БЛАГОЕВГРАД“
14. „ШУМЕН - В ИМЕТО НА НАШИТЕ ДЕЦА“

15. „СЛИВЕН - ДА ЗАПАЗИМ БЪЛГАРСКОТО СЕМЕЙСТВО! “
16. "БЪЛГАРСКИЯТ РОД ОБЕДИНЕН ЗА ДЕЦАТА" - КЮСТЕНДИЛ
17. НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ ЗА ДЕЦАТА И СЕМЕЙСТВАТА
18. „ДА ЗАПАЗИМ БЪЛГАРСКОТО СЕМЕЙСТВО“
19. "СВОБОДАТА Е ОТГОВОРНОСТ"
20. „ПЕРНИК - Българският Род Обединен за Децата“

25.06.2020

Гр. София

Обединени Родители